

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2020-201

24.3.2020

Landkreditt Forsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Klemskade – oppgjørsavtale – etteroppgjør – standardforskriften § 5-1.

Forsikrede (mekaniker) fikk en klemskade i høyre hånd i januar 2010. Skaden ble vurdert til ca. 30 % vmi i januar 2014. Etter en arbeidsevnevurdering i mars 2016, ble det konkludert med 40 % restervervsevne. Selskapet aksepterte i april 2016 å utbetale en grunnerstatning på 70 % etter forespørsel fra forsikrede, som hadde fått tilbud som fotballtrener i en stilling på 30 %. Nav innvilget 60 % uføretrygd med yrkesskadefordeler i august 2016, deretter 100 % uføretrygd med yrkesskadefordeler med virkning fra november 2017. Forsikrede fremsatte krav om ytterligere erstatning. Selskapet avslo og anførte at uføregraden ikke var forverret etter oppgjøret. Slik saken fremsto for nemnda reiste den bevismessige spørsmål som ikke egnet seg for skriftlig saksbehandling. Saken ble avvist fra Finansklagenemnda.

Saksfremstilling

Forsikrede (mekaniker, f. 1965) fikk 22.1.10 en klemskade av høyre hånd (dominant hånd).

I spesialisterklæring av 17.8.13, skrevet av ortoped A.N., heter det om skadehendelsen:

... Han jobbet med en maskindel som hang i ei kjetting talje. Maskindelen veide 100 kg. Plutselig løsnet denne og falt over hans høyre hånd fra ca. 0,5 til 1 meters høyde. Maskindelen var kantet og traff hånden med en skarp kant. Han ble truffet fremst over håndbaken i området mellom første og andre mellomhåndsbene, men også fingrene ble truffet.

Av journaler opprettet før hendelsen fremgår blant annet sykmeldinger for akutt stressreaksjon i 2003 og for diabetes i mai og juni 2009.

Forsikrede oppsøkte lege første gang 26.1.10:

Klemte ve hånd på jobb fredag 4 dager siden, ikke smerter umiddelbart, men økende i helga.

US: overflatisk kuttsår ca 10 cm mel 1. og 2. metacarp hø hånd. Litt puss. Ikke tydelig rubor el hevelse rundt. Noe smerter i bløtvevet mel 1. og 2. metatars. Ingen stukk. Ømhet, ingen smerte over benete strukturer. Inne overbevisende smerte i snusdåsen. Tar baktus.

V: Smerter i bløtvev etter klemskade. ...

Journalene inneholder deretter opplysninger om sykmeldinger, undersøkelser, mv. tilknyttet hånden, blant annet 27.1.10, 1.2.10, røntgen 2.2.10, epikrise 5.2.10 og 22.2.10.

Det er beskrevet fremgang i journal 11.3.10 og 11.5.10, og forsikrede startet delvis i arbeid igjen, dog med noe verre smerter, jf. også notat 11.6.10, 13.7.10 og 12.8.10.

I et notat 14.9.10 omtales forverring av "smerter ved forsøkt på flere av tidligere arbeidsoppgaver og trenger hvile de dagene han ikke arbeidet". Det fremgår også informasjon om "Insomni sekundært og behov for PF" samt behov for god "tilrettelegging og dialog på arbeid". Av notat 29.9.10 fremgår: "Arbeid medfører betydelig forv. og ligger våken på natt, spes. forv. etter økt

gradering av SM". Han ble henvist "MR da såpass langtrukket forløp for avklaring", og sykmeldt 100 %.

I notat 15.10.10 heter det: "SM 100% da pas. får smerte av lett husaktivitet og har mer tungt fysisk arbeid uten mulighet til omplassering til lettere arbeid."

Journalen viser at han deretter var 100 % sykmeldt og ble innvilget arbeidsavklaringspenger fra 26.1.11.

Selskapet mottok skademelding 28.1.11.

Videre utredning fremgår bl.a. av epikrise 9.2.11, nevrografi 28.4.11, epikrise 18.12.11 (mislykket forsøk på lettere arbeid, eksempel skrivearbeid) og 21.6.12. Det er også gjentatte journalføringer tilknyttet utskriving av Paralgin Forte.

Ortoped N. skriver i spesialisterklæringen av 17.8.13 at forsikrede "fungerer som fotballtrener på hobbybasis. Han trener et damefotball lag". I en spesialisterklæring fra overlege M. av 20.7.11, heter det at forsikrede "hadde hatt en muskelkontusjon i tommelballen og invaliditeten ble anslått til 4 %". Ortoped N. mistenkte at det forelå en "nevropatisk smerte/sensitisering ...", men følte seg ikke kompetent til å foreta en endelig konklusjon mht. årsaken til forsikredes smertetilstand og anbefalte at det ble hentet inn en vurdering fra en nevrolog/smertespesialist.

I en spesialisterklæring, skrevet av spesialist i nevrologi og klinisk nevrofysiologi, seksjonsoverlege, prof. dr. med J., 30.10.13, heter det at forsikrede klarer å kjøre bil. Spesialisten konkluderer slik:

Skadelidte ... har som følge av yrkesskade den 220110 utviklet en nevropatisk smerte i høyre hånd forårsaket av en selektiv skade av motoriske fibre til høyre thenar-region. Smertetilstanden har vart i mer enn to år og vil betegnes som varig. Grad av medisinsk invaliditet på bakgrunn av smertetilstand bedømmes skjønnsmessig til å være 30 % (punkt 3.10 i Sosialdepartementets tabell).

På bakgrunn av spesialisterklæringene anslo rådgivende overlege i Nav varige medisinske invaliditetsgraden (vmi) tilsvarte invaliditetsgruppe 2 (25-34 %).

I en rapport, av 22.1.16, utferdiget etter et 4-ukers opphold på F.G. heter det:

Videre plan:

... smerteopplevelse og intensitet har ikke latt seg påvirke under tiltaksperioden. Det vurderes med bakgrunn i observasjoner, kartlegging og veiledningssamtaler at ... vil ha utfordringer knyttet til å stå i en jobb som har fysiske arbeidskrav som innebærer bruk av armer, statisk arbeid og store krav til oppmerksomhet og fokus. Med bakgrunn i utdanning, tidligere arbeidserfaring og personlige ressurser vurderes det som hensiktsmessig å se på alternative arbeidskrav.

Det har derfor blitt gjennomført en arbeidspraksis ved (F, kommunal helsetjeneste), med svært lave fysiske krav og tilpasset tidsbruk/tidspress. Dette har ... trivdes med, og forteller at han finer arbeidskravene spennende og engasjerende. Han har dog hatt tydelige utfordringer knyttet til smerter og energinivå, og konklusjonen er at 40% har fungert, under forutsetning av tilrettelegging. I forhold til hans verv i S fotballklubb ses det ingen sammenheng mellom frivillige verv og arbeidsevne.

Det vurderes at ... har en redusert arbeidsevne og at det vil kreve tilpassinger i et ordinært arbeid for at han skulle kunne stå i det over tid. ...

Av fastlegejournalen 25.1.16 fremgår: "Fungerte greit å vere i aktivitet i 40% stilling på F., men pas opplevde då at han ikkje gjorde spesielt mykje arbeid, han "var der for å vere der". Ønsker å jobbe noko, men kjem til å søke om uføretrygd."

I legeerklæring ved arbeidsuførhet av 14.2.16, er eneste diagnose "PERIFER NEVROPATI". Der fremgår at helsesituasjonen fremstår som uendret siden spesialisterklæringen til dr. J. ble utferdiget. Det heter videre:

Pas har nevropatisk smerte i høyre hånd som medfører kroniske smerter som forverres ved aktivitet og redusert funksjon høyre hånd. Av spesialist vurdert grad av medisinsk invaliditet til 30%. Det er dog sannsynlig at kronisk smertebilde over tid har medført restarbeidsevne under 70%.

Det heter også at forsikrede: "Har tidligere arbeidet som mekaniker med arbeidsoppgaver som har inkludert løft, statisk arbeid og bruk av finmotorikk. Dette er arbeidsoppgaver pas per i dag ikke kan utføre" og at "Kroniske smerter kan føre til nedsatt utholdenhet og evne til å holde fokus over tid, bør ha arbeid der det er mulig å ta pauser".

Det er fremlagt en "PLAN FOR AKTIVITET I OPPFØLGING" ved F.G. datert 15.3.16. Der er det beskrevet et mål om å etablere kontakt med arbeidsgivere og skaffe lønnet arbeid i gradert grad.

Av en arbeidsevnevurdering 23.3.16 fremgår:

...

Per 160115 er du registrert i AA-registeret som fotballtrener i S fotballklubb i 37 timer i uka. Dette blir i ettertid slettet og det viser seg å være et ulønnet engasjement.

Du er nå i oppfølging av F G og håper å kunne få en lønnet stilling i S fotballklubb i tillegg til trenerjobben du allerede har.

På tross av dine plager greier du å være i aktivitet tilsvarende en ordinær jobb så NAV Verdal vurderer ikke din arbeidsevne nedsatt i hvilken som helst jobb.

Du har en yrkesskade som er varig, men den anses ikke som hinder i en hvilken som helst type jobb.

Det fremgår også under Ressurser:

... Du har gjennom F G vært i praksis ved F i V i 3,5 måneder i en 40% tilrettelagt stilling. Du er også trener i S fotballklubb i en tilsvarende 50 - 60% stilling.

I brev med overskriften "NAV har vurdert mulighetene dine på arbeidsmarkedet", datert 23.3.16, heter det: "Vi har kommet fram til at du har gode muligheter til å skaffe deg arbeid gjennom egen innsats", og videre: "Det er vurdert at du kan jobbe som drosjesjåfør, butikkmedarbeider, miljøarbeider, kranførere, yrkesfaglærer, fagnemnd motorsykkelreparatør og trener".

Selskapet skrev 1.3.16:

Vi vil nå søke å løse saken med et endelig tilbud til din klient. Han har nå avsluttet sin arbeidsavklaring i regi av NAV, og det er konkludert med en restervervsevne på ca 40 %. Vi finner å kunne legge til grunn at den reduserte ervervsevnen skyldes yrkesskaden.

... Tilbudet er fremsatt i minnelighet og vil ikke kunne påberopes ved en eventuell senere rettslig tvist. ...

Forsikrede, ved advokat, uttalte 4.4.16:

... er vurdert til å ha en restervervsevne på 40 % av F G. ... har klart å få en jobb i S fotballklubb på 30 % fra 1. april. Vedlagt følger bekreftelse på stillingen.

Slik jeg ser saken, så er ... valg av stilling og klubbens tilbud en normalt god oppfyllelse av innretningsplikten. Dersom han skulle klart å komme seg i 40 % stilling måtte han ventet på å finne en ledig deltidsstilling som var forenelig med hans skade. Dette ville ført til en lengre 100 % tapsperiode.

Jeg håper saken kan avsluttes med oppgjør av grunnerstatningen på 70 %.

Selskapet aksepterte løsningen, og utbetalte i april 2016 grunnerstatning basert på 70 %, dvs. med en restarbeidsevne på 30 %.

I en arbeidsevnevurdering 16.6.16 heter det blant annet at forsikrede har bestått et 60 studiepoengs trenerkurs, og fått utdanningstiltak via Nav i form av "Utdanning, generell studiekompetanse, norsk, matematikk, naturfag og historie i tiden 030112-200712". Han bestod ikke matematikkeksamen. Nav vurderte at forsikrede "i en gradert form har varig nedsatt arbeidsevne i ethvert yrke". Det fremgår også opplysninger om en avtale med S. fotballklubb (signert 13.5.16), og at han f.t. var ansatt 30 % stilling fordelt på tre oppgaver i klubben, hhv.

assistenttrener 6 timer/uke, arbeid med akademiet to dager/uke (ansvar for å gjennomføre aktivitet) og administrativt koordineringsansvar. Det heter under overskriften Helhetsvurdering av arbeidsevne:

... Du har forut din jobb ved S fotballklubb ... hatt en arbeidspraksis ved F på 40%. Arbeidspraksisen ved F viste seg å være til tider energikrevende. Det ble anbefalt at du burde hatt arbeid der din 40% kan fordeles over flere dager. Det er anbefalt fra FG at arbeidet ved F innebar tilrettelegging i form av ekstra tid. Utførelsen av selve arbeidsoppgavene var arbeidsgiver godt fornøyd med, og du viser at du er godt kvalifisert for en jobb som innebærer veiledning av andre mennesker. Din skade av hånden vil være med deg uansett, og NAV vurderer at denne vil være et hinder for deg i hvilket som helst yrke. Det fremkommer ingen opplysninger om ekstra tilrettelegging for deg ved din jobb i S fotballklubb, NAV vurderer ut i fra det at du klarer å fungere i din 30% stilling. Kombinert med tilrettelegging av arbeidsoppgaver i form av tid, og mindre stress vil du kunne stå i arbeid som innebærer en noe høyere stillingsandel. Det må hensynstas å unngå statisk arbeid, og unngå oppgaver som krever mye oppmerksomhet og fokus.

Du er vurdert opp imot yrket som du kan ha en mulighet til å fungere i, samtidig med de tidligere yrkeserfaring du har. Det er vurdert at det ikke er hensiktsmessig med videre utdanning, dette grunnet dine utfordringer når det kommer til gjennomføring av matematikk, som må være godkjent for at man kan gå videre høyskoler eller gå opp til fagbrev. Det vurderes at du med din bakgrunn som fotballtrener og dine egenskaper som menneske har gode muligheter for en jobb som innebærer fritidsklubb, idrettslag og frisklivssentral. Det er idag få jobber innenfor dette på landsbasis, som ikke krever utdanning. Samtidig er det flere av de stillingene som viser til relevante bakgrunn som kan kompensere for manglende utdanning.

Arbeid som utelukkes for deg er arbeid innenfor mekanikk, butikkmedarbeider, kran, drosjesjåfør. Disse yrkene krever til tider bruk av finmotorikk, og løftesituasjoner som du med ditt handikap over tid ikke vil kunne fungere i. Det er da tall hensyn til dine smerter og fungering.

Under overskriften Helse mv. heter det i samme vurdering:

...

Rådgivende overlege uttaler i notat av 190216 ...:

"Foreliggende dokumentasjon synes å vise at bruker har varig sykdom, men graden av funksjonstap er uklar. Det er ikke utsikt til at ytterligere behandlingstiltak vil bedre funksjonen".

Vurdering

...

NAV vurderer at du innenfor yrker med mekanikk, motor, og kran så vil kravene i forhold til dine helseplager vanskelig la seg kombinere, da denne jobben innebærer bruk av finmotorikk i kombinasjon med løft. ...

I yrker som innebærer høy aktivitet og tidspress vil dette ikke la seg kombinere med din helsetilstand. Samtidig har du vist gjennom din stilling i fotballklubben at du har en arbeidsevne, og kombinert med arbeid som ikke innebærer et høyt arbeidspress, ikke krever mye konsentrasjon eller fokus vil du kunne klare å gjennomføre dine arbeidsoppgaver.

I forhold til de kroniske smerter du har som til tider går utover din livskvalitet og fungering vil disse ligge som hinder for deg til å kunne stå i en 100 % jobb.

Nav innvilget 24.8.16 60 % uføretrygd med yrkesskadefordeler fra 1.9.16. Uføretidspunktet ble fastsatt til februar 2010, da han "ble sykemeldt og inntektsevnen (hans) ble varig nedsatt med minst halvparten".

I journal 18.8.17 heter det at forsikrede "synes det er vanskeleg å finna arbeid som er lønna i resterande 30%. Har eit engasjement ulønna i jr-avd (L fotballklubb). Svært interessert i fotball."

I uttalelse av 6.12.17 skrevet av ny fastlege, etter anmodning fra Nav ifm. søknad om 100 % uføretrygd, heter det:

... Han har hatt engasjement i fotballklubb, men har hatt vanskar me då få dette.

Hans symptom frå hand er dokumenrt. Han seier han ikkje greier å arbeida, pga smeretr. Han har bevart ein viss handfunksjon, men smerter svekkar han. ...

Konklusjon:

Som enda ein ny fastlege for denne kompliserte saken kan eg diverre ikkje bringa så mye nytt. Han har ei viss funksjonsevne i handa, men den er klart redusert- ingen utsikt til betring. Har svekka arbeidsevne i alle yrke.

...

Nav innvilget 100 % uføretrygd, med yrkesskadefordeler for hele uførheten, fra 1.11.17. Under overskriften "Dette er uføretidspunktet ditt", heter det:

... Når uføregraden øker, fastsetter vi et nytt uføretidspunkt. Det nye uføretidspunktet ditt er 1. oktober 2017. Dette samsvarer med tidspunktet for møte med NAV der det kom frem at du ikke lenger klarte å jobbe.

...

I journalene fra tiden etter innvilgelse av full uføretrygd er det, foruten konsultasjoner tilknyttet håndskaden og diabeteskontroll, nevnt:

27.9.18: Skade hø hofte. Fall på galtt udnerlag på tretrapp" og "Har skada hø alboge, vart påkjørt av moped

30.10.18: Fallskade 6 dgr sidan. Han slo ve alboge ...

19.11.18: Har kome att grunna sterke ryggsmarter med usttråling til nate sog lår hø. side. ...

25.2.19: skade i rygg

Forsikrede ba 13.7.18 selskapet om etteroppgjør etter standardforskriften basert på 100 % grunnerstatning. Selskapet avsto kravet 4.4.19. Det ble vist til at det ikke var dokumentert at den medisinske eller ervervsmessige situasjon hadde forverret seg vesentlig.

I brev 5.7.19 ba Finansklagenemndas sekretariat forsikrede opplyse om det foreligger "en arbeidsevnevurdering, en legeerklæring ved arbeidsuførhet, eller et notat fra Navs rådgivende overlege, tilknyttet Navs økning fra 60 % til 100 % uføretrygd 24.5.18". Sekretariatet ba også om å få opplyst når forsikrede mistet sin lønnede 30 %-stilling som trener.

Forsikrede opplyste 13.8.19 at "Tidspunktet for avslutningen av tilrettelagt jobb var 1. oktober 2017", men fremla ingen ny dokumentasjon.

Det er deretter innhentet ytterligere dokumentasjon, herunder uttalelse fra S. fotballklubb og en uttalelse fra fastlege S. av 11.11.19.

I den udaterte bekreftelsen vedrørende avsluttet arbeidsforhold heter det:

... sluttet i sin jobb hos S fotballklubb 30. November 2016 fordi han ikke klarte å utføre avtalte arbeidsoppgaver grunnet smerter i hånd.

Fastlege S. skriver i legeerklæringen blant annet:

Hans siste jobb som assistent i S fotballklubb vart avslutta pga handsmerter, denne avslutta 30. nov. 2016.

Oppsummert har han i praksis hatt ein 100 % uføregrad sidan slutten av 2016.

Eg finn ikkje noen annan årsak til dette enn skaden som skjedde i 2010.

Utviklinga dei siste 3-4 åra har vore følgande: Han får meir smerte av stadig mindre belastningar, noe som gjer at han klarer stadig mindre manuelt arbeid. Han har også kvilesmerter.

Når det gjeld samanheng mellom skade i hand med påfølgande kroniske smerter og hans nedsette arbeidsevne så finn eg denne samanhengen klar.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han har rett til etteroppgjør for de resterende 30 % av grunnerstatningen, jf. standardforskriften § 5-1. Den ervervsmessige invaliditeten er vesentlig endret (30 %) etter oppgjøret ble avsluttet. Hele arbeidsuførheten skyldes yrkesskaden, jf. vedtaket fra Nav 24.5.18. Nav ved rådgivende leger har altså utredet og konkludert med at uførheten i sin helhet skyldes yrkesskaden. Etter Finansklagenemndas praksis legges slike uavhengige medisinske vurderinger til grunn, jf. avgjørelse 2015-084 med videre henvisninger. Se også avgjørelse 2018-598. Formålet med forskriftens § 5-1 er at skadelidte skal kunne prøve seg i

arbeid uten å risikere å tape retten til erstatning om forsøket ikke lykkes. Det motsatte ville være å utsette oppgjør lenge for å være sikker på at det ikke tilkom reduksjon i stilling. Forsikrede prøvde seg i en mindre stilling i en lokal fotballklubb. Etter hvert ble det klart at han ikke hadde reell restarbeidsevne på grunn av smertene. Det skal for øvrig ikke gå ut over forsikrede at han har forsøkt å stå i så høy grad av arbeid så lenge som mulig, jf. 2018-598. Forsikrede har i tillegg vist til at den nye fremlagte dokumentasjonen bekrefter økt arbeidsuførhet, og at denne har sammenheng med yrkesskaden. Utgangspunktet for bevisvurderingen er det såkalte overvektsprinsippet, altså om det er sannsynlighetsovervekt for et rettsendrende faktum, jf. Rt. 2015 s. 1246 (avsnitt 35). Det skal finne sted en fri bevisvurdering, sml. tvl. § 21-2. I dette tilfellet er bevisbyrden oppfylt.

Selskapet har i det vesentlige anført at vilkårene for etteroppgjør etter standardforskriften § 5-1 ikke er oppfylt. Iht. legenotat august 2017 syntes han det var vanskelig å finne arbeid som er lønnet i resterende 30 %. Han hadde da et ulønnet engasjement i junioravdeling L. fotballklubb. Det er ikke dokumentert forverrelse i hånden, verken av medisinsk eller ervervsmessig art. Selskapet er ikke bundet av Navs avgjørelser og vurderinger. Den nye dokumentasjonen endrer ikke sakens bilde. Det er dessuten tale om uttalelser innhentet etter at sekretariatet hadde vurdert saken, og de må ha mindre vekt, sammenlignet med mer tidsnære opplysninger i journaler mv. Det er i så henseende henvist til "flere dommer fra Høyesterett".

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken for nemnda gjelder om forsikrede har krav på etteroppgjør med hjemmel i forskrift 21.12.90 om standardisert erstatning etter lov om yrkesskadeforsikring (standardforskriften).

Etter § 5-1 kan en forsikret kreve etteroppgjør av erstatningen fastsatt etter § 2-2, kap. 3 eller kap. 4 om skadelidtes ervervsmessige uføregrad eller medisinske invaliditet som følge av ulykken endrer seg vesentlig. Slikt krav må framsettes innen fem år etter at oppgjøret var avsluttet.

En forutsetning for etteroppgjør er at det er sannsynliggjort en *vesentlig* endring av forsikredes ervervsmessige uføregrad eller medisinske invaliditet pga. ulykken. Det er den som krever etteroppgjør som må sannsynliggjøre at vesentlighetsvilkåret er oppfylt. I saken her er det vist til en legeerklæring av 11.11.19 og til at Nav 24.5.18 økte forsikredes uføregrad i forhold til uføretrygden fra 60 % til 100 %. Navs avgjørelse bygger på en legeerklæring av 6.12.17. Men nemnda kan ikke se at det der fremgår noen nærmere begrunnelse for endringen i uføregraden. Heller ikke legeerklæringen av 11.11.19 inneholder noe som viser at det har skjedd en endring i forsikredes yrkesuføregrad.

Slik saken fremstår for nemnda reiser den bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevisspørsmål", jf. også FinKN-2017-408 og FinKN-2018-077.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Saken avvises fra Finansklagenemnda.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingrid Sande Kvålen (forbrukerrepresentant).